

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 612

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 24 maart 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Oppervlakte afgebakend natuurverwevingsgebied (NVWG) - Stand van zaken

Om de versnippering van natuurgebieden tegen te gaan en tot grotere en verbonden natuur voor fauna en flora te komen, voorzien het Natuurdecreet en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) in een aaneengesloten natuurlijke structuur, een afgebakend natuurverwevingsgebied. Die structuur is opgebouwd uit gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en natuurverwevings- en natuurverbindingsgebieden.

De afbakening van het NVWG zou in hoofdzaak verlopen via de tweede fase van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS). Dit wordt sinds 2006 aangepakt via gebiedsgerichte planningsprocessen in dertien buitengebiedregio's. Midden 2009 was er een ruimtelijke visie voor alle regio's. Voor iedere regio keurde de Vlaamse Regering een operationeel uitvoeringsprogramma goed met onder andere een lijst van op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Begin 2003 moest er 150.000 hectare NVWG afgebakend zijn volgens het Natuurdecreet. Het herziene RSV legde de planhorizon op 2012 en reduceerde de oorspronkelijke doelstelling uit het RSV (eveneens 150.000 hectare) tot 80.000 hectare NVWG. Na 2012 blijven de doelstellingen van kracht tot het RSV wordt herzien. In het regeerakkoord (2019-2024) staat: "Vandaag is het RSV en de RSV-ruimtebalans nog van kracht."

De afbakening loopt achter. Eind 2020 was ongeveer 7000 hectare of 5% van het NVWG van de decretaal vastgelegde oppervlakte afgebakend. Dit is 9% van de oppervlakte die in het herziene RSV is opgelegd.

1. Kan de minister de meest actuele stand van zaken van afbakening van het natuurverwevingsgebied geven? Welke oppervlakte NVWG is momenteel afgebakend? Graag ook een opdeling volgens provincie en volgens de indeling in de dertien buitengebiedregio's van de AGNAS. Graag de meest actuele cijfers.
2. Houdt de minister vast aan de doelstelling van 80.000 hectare NVWG, opgenomen in het RSV? Hoe zal de minister de opgelopen achterstand verder inhalen? Tegen wanneer hoopt ze de doelstelling van 80.000 hectare te halen?

ANTWOORD

op vraag nr. 612 van 24 maart 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Vooreerst is het fout om te stellen dat de beleidsdoelstelling 80.000 ha in overdruk als natuurverwevingsgebied af te bakenen op niet-groene bestemmingen een "reductie" is van de oorspronkelijke doelstelling om 150.000 ha in overdruk als natuurverwevingsgebied af te bakenen. Binnen de voorziene 150.000 ha natuurverwevingsgebied was initieel de opdeling gemaakt tussen een pakket van ca. 70.000 ha in overdruk op agrarische bestemmingen en 80.000 ha in overdruk op niet-groene bestemmingen. Als gevolg van wijzigingen aan het natuurdecreet was er juridisch geen verschil meer tussen groene bestemmingen met of zonder overdruk natuurverweving, zodat het plaatsen van een overdruk natuurverweving op groene bestemmingen (waar natuur dus per definitie al een functie is en natuur met natuur, bos of groen verwerven zou moeten worden) een zinloze afbakeningsoefening was geworden. Om die reden is dit niet langer opgenomen als doelstelling bij de actualisatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De doelstelling om 80.000 ha natuurverweving in overdruk op niet-groene bestemmingen (waarvan max. 70.000 ha op agrarisch gebied) aan te duiden, is ongewijzigd behouden gebleven.

In totaal is in de definitief vastgestelde gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen tot op heden ca. 8.030 ha in overdruk als natuurverwevingsgebied afgebakend, waarvan:

- ca. 4.900 ha in overdruk op agrarisch gebied
- ca. 2.000 ha in overdruk op groene bestemmingen
- ca. 1.130 ha in overdruk op andere bestemmingen (recreatie, openbaar nut...)

De oppervlakte natuurverwevingsgebied in overdruk op niet-groene bestemmingen bedraagt dus ca. 6.030 ha (7,5% van de doelstelling).

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant	West-Vlaanderen	
Hageland				714		714
Haspengouw-Voeren		1029		38		1068
Klein-Brabant-Antwerpse Gordel	128					128
Kust-Polders-Westhoek					1573	1573
Leiestreek			147		696	842
Limburgse Kempen en Maasland		67				67
Neteland	375					375
Noorderkempen	51					51
Schelde-Dender			154			154
Veldgebied Brugge-Meetjesland			225		501	726
Vlaamse Ardennen			548			548
Waasland			935			935
Zenne-Dijle-Pajottenland	112			738		850
	665	1095	2008	1490	2770	8030 ha

2. De doelstellingen zijn decretaal verankerd via de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De Vlaamse Regering houdt zich aan de via

decreet bepaalde doelen. De bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bevatten geen timing voor de realisatie van de ruimtebegroting voorziene oppervlakte natuurverwevingsgebied zodat er ook niet gesteld kan worden dat er sprake is van een vertraging. Wel kan vastgesteld worden dat er binnen het ruimtelijk beleid tot op heden maar in zeer beperkte mate invulling gegeven is aan de afbakening van deze natuurverwevingsgebieden.

De inhoudelijke meerwaarde voor het natuurbeleid is eerder beperkt, gezien er binnen deze gebieden krachtens het natuurdecreet ten aanzien van eigenaars en gebruikers slechts een stimulerend beleid op vrijwillige basis gevoerd kan worden en er sinds de goedkeuring van het natuurdecreet en het RSV in 1997 géén vormen van specifieke stimulerend beleid ontwikkeld zijn die zich exclusief op deze natuurverwevingsgebieden richten zodat zowel binnen als buiten de afgebakende natuurverwevingsgebieden dezelfde mogelijkheden inzake bv. subsidies of beheerovereenkomsten gelden, wat de concrete afbakening ervan minder nodig maakt.

In gebiedsgerichte planningsprocessen is er bovendien vaak weerstand vanuit eigenaars en gebruikers tegen de differentiatie van landbouwgebieden als natuurverwevingsgebieden, vanuit de vrees die men heeft dat deze afbakeningen op termijn toch aanleiding zouden geven tot het invoeren van specifieke gebruiksbepalingen of de voorbode zijn van herbestemmingen naar natuur- of bosgebied in de toekomst.

Niettemin is binnen de ruimtelijke visie op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur wel aangegeven welke gebieden in aanmerking komen om gedifferentieerd te worden als natuurverwevingsgebied en zijn deze gebieden opgenomen als acties binnen de operationele uitvoeringsplannen voor de dertien buitengebiedregio's. Bij de opmaak van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur worden in voorkomend geval deze differentiaties ook effectief doorgevoerd in samenhang met de afbakening van de bijkomende natuur- en bosgebieden en de afbakening van de gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Dit gebeurt steeds als onderdeel van een ruimer opgevat gebiedsgericht en geïntegreerd planningsproces. Er worden geen planningsprocessen opgestart voor ruimtelijke uitvoeringsplannen opgesteld die louter en alleen inzetten op het differentiëren van gebieden als natuurverwevingsgebied. Dit is op zich géén prioriteit of criterium voor de selectie van de gebieden voor het gebiedsgericht programma AGNAS.